

SKANSKA

Innhold i en god SHA-plan

Bruk av SHA-plan

- i et arbeidsgiver perspektiv

Arild Berglund
Seniorrådgiver sikkerhet
Skanska Norge AS

§ 6. Risikoforhold mv. som skal inngå i tilbudsgrunnlaget

- a. En beskrivelse av risikoforhold som er avdekket under planlegging og prosjektering **og som ikke er fjernet.**
- b. **Planer med tiltak** for å kontrollere den aktuelle restrisikoen
- c. *Dokumentasjon på vurderingene som ligger til grunn for den tid som er avsatt til prosjektering og utførelse.*

Den primære hensikten med byggherreforskriften er at **arbeidsgivere** skal få hjelp fra byggherren og de prosjekterende, ved at risiko blir identifisert tidlig **og om mulig eliminert.**

Hvor sikkert en jobb kan gjennomføres er ikke kun opp til den eller de som står ute på plassen. Det er et resultat av alle beslutninger og all planlegging som er gjort, helt fra byggherre bestemte seg for at dette prosjektet skal gjennomføres, via kalkulasjon, prosjektering og forberedelse for produksjon, helt til den som skal gjøre jobben setter i gang.

Hva kjennetegner en god SHA-plan? sett fra arbeidsgivere sitt perspektiv

- Beskriver **hvordan** risikoforhold **skal håndteres**.
- **Begrenser** seg til å beskrive dette for risiko som følger av byggherrens og de prosjekterendes valg.
- Er **tilpasset det aktuelle** prosjektet og **konkretisere hva som er spesielt, og gjerne hvorfor**.
- Arbeidstilsynet sier: «**Hvordan skal håndteres**» og «**tilpasset det aktuelle prosjektet**» betyr at tiltak skal **begrenses** til å kontrollere den risiko som følger av byggherrens og de prosjekterendes valg og at tiltakene skal være spesifikke for det aktuelle prosjektet. Det innebærer at generelle tiltak eller rene henvisninger til lov- eller forskriftskrav, ikke vil oppfylle kravet.
- Den er kort og konsis - Inneholder **kun de 4 punkter** som definerer planen i § 8. Andre forhold som byggherren ønsker å informere om, kreve eller avtale med sine kontraktspartnere, hører hjemme i entreprisekontrakten.

SHA-planen

Arbeid med:	Faretype	Tiltak	Tiltaks ansvarlig	Dokumentasjon av gjennomført tiltak	Kontroll	Ansvarlig for kontroll
-Betong	-Fallulykker	Utgarbeide HMS-plan i samsvar med lovverket, samt prosedyrer for å hindre/minimalisere faremomentene og konsekvensene av disse.	Entreprenør	Entreprenøren skal til enhver tid kunne fremlegge dokumentasjon på utført egenkontroll i form av sjekkliste som viser at prosedyrene i HMS-planen er gjennomført	Stikkprøver av entreprenørens egenkontroll og stikkprøvekontroll med et entreprenørens egne prosedyrer er oblig.	Byggherre
-Tepl	-Ras eller støvmonstret					
-Tre	-Fallen gjenstander					
-Stål						
-Lettbetong	-Klemfare					
-Riving	-Støy					
	-Støv					
Ved sveising og bruk av kappskive:	-Skader på øyne					
	-Forbrenning					

Entreprenøren skal følge alle gjeldende lover og forskrifter

Utsatt	Aktivitet	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt
1.0	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt
1.1	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt
1.2	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt
1.3	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt
1.4	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt	Utsatt

- en beskrivelse av de spesifikke tiltakene som er nødvendige for å redusere fare for liv og helse

Hvorfor bør en **SHA-plan** være kort og konsis?

- Planen skal gjøres kjent for **ALLE arbeidsgivere** i et prosjekt (og det er **veldig mange**)
- Det som er viktig får ikke nødvendig oppmerksomhet i for store og omfangsrrike planer
- Opplistingen av arbeider som kan medføre farer for liv og helse i § 8 (2) c, er dekket av omfattende forskriftskrav, **dette skal arbeidsgivere ha kontroll på gjennom egen Internkontroll.**
- Det er viktig å **skille** mellom det som er myndighetskrav (i bhf § 8) og det som er privatrettslige kontraktskrav.

Risikofylte arbeidsoperasjoner som skal vies særlig oppmerksomhet og som skal følges opp med spesifikke tiltak	Krav til Arbeidsgivere og enmannsbedrifter i AML med tilhørende forskrifter, som disse (helt uavhengig av krav i bhf) skal følge opp gjennom egen IK.
1. arbeid nær installasjoner i grunnen	702 Kap. 6 Sikring av farlige arbeidsplasser og områder Linje eiers krav til kabelpåvisning. Gravetillatelse fra kommunen 703 kap. 21 Gravearbeid
2. arbeid nær høyspentledninger og elektriske installasjoner	702 Kap. 6 Sikring av farlige arbeidsplasser og områder Linje eiers krav til varsling og tiltak
3. arbeid på steder med passerende trafikk	702 Kap. 6 Sikring av farlige arbeidsplasser og områder, § 8-4 Sikring av arbeid på eller nær vei 703 Kap. 22 Sikkerhetsskilting, signalgivning og kommunikasjon
4. arbeid hvor arbeidstakere kan bli utsatt for ras eller synke i gjørme	702 Kap. 6 Sikring av farlige arbeidsplasser og områder 703 Kap. 21 Gravearbeid
5. arbeid som innebærer bruk av sprengstoff	703 Kap. 27 Bergarbeid Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff.
6. arbeid i sjakter, underjordisk masseforflytning og arbeid i tunneler	703 Kap. 27 Bergarbeid
7. arbeid som innebærer fare for drukning	702 Kap. 6 Sikring av farlige arbeidsplasser og områder 703 Kap. 26 Om sikkerhet og helse ved arbeid under vann eller økt omgivende trykk
8. arbeid i senkekasser der luften er komprimert (mangel på luft)	703 Kap. 29 Arbeid i eller på tanker, rørledninger, rom o.l. hvor det kan være brannfare eller helsefarlig stoff
9. arbeid som innebærer bruk av dykkerutstyr	703 Kap. 26 Om sikkerhet og helse ved arbeid under vann eller økt omgivende trykk
10. arbeid som innebærer at personer kan bli skadet ved fall eller av fallende gjenstander	703 Kap. 17 Arbeid i høyden 703 Kap. 18 Arbeid med løfteutstyr
11. arbeid som innebærer riving av bærende konstruksjoner	Krav til midlertidige konstruksjoner er i prinsippet likt krav til permanente konstruksjoner i Byggeteknisk forskrifter (TEK17)
12. arbeid med montering og demontering av tunge elementer	703 Kap. 18 Arbeid med løfteutstyr 703 Kap. 22 Sikkerhetsskilting, signalgivning og kommunikasjon 703
13. arbeid som innebærer fare for helseskadelig eksponering for støv, gass, støy eller vibrasjoner	702 Kap. 7 Kjemikalier og forurensning i arbeidsatmosfæren 703 Kap. 3 Arbeid hvor kjemikalier kan utgjøre en fare for arbeidstakeres sikkerhet og helse 703 Kap. 14 Arbeid som kan medføre eksponering for støy eller mekaniske vibrasjoner.
14. arbeid som utsetter personer for kjemiske eller biologiske stoffer som kan medføre en belastning for sikkerhet, helse og arbeids-miljø, eller som innebærer et lov- eller forskriftsfestet krav til helsekontroll	702 Kap. 8 Arbeid i omgivelser som kan medføre eksponering for biologiske faktorer 703 Kap. 3 Arbeid hvor kjemikalier kan utgjøre en fare for arbeidstakeres sikkerhet og helse 703 Kap. 4 Asbest 703 Kap. 6 Biologiske faktorer 703 Kap. 8 Avløpsanlegg
15. arbeid med ioniserende stråling som krever at det utpekes kontrollerte eller overvåkede soner	703 Kap. 15 Ioniserende stråling Forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)
16. arbeid som innebærer brann- og eksplosjonsfare.	703 Kap. 5 Varmt arbeid Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff
17. arbeid som innebærer fare for helseskadelig ergonomiske belastninger	701 Kap. 2 Utforming og tilpasning av arbeidsplassen 702 Kap. 10, § 10-2 Forebygging av skader ved ergonomisk belastende arbeid

Hvordan **braker** arbeidsgivere SHA-planen?

§ 8 SHA-plan skal inneholde:	Bruk
a. et organisasjonskart som beskriver rollefordeling og entrepriseform	Blir informert - Entrepriseformen fremgår av tilbudsgrunnlaget og kontrakter. Rollefordeling fremgår av Forhåndsmeldingen, henger oppslått for alle
b. en fremdriftsplan som beskriver når og hvor de ulike arbeidsoperasjoner skal utføres , hvor det tas hensyn til koordinering av de forskjellige arbeidsoperasjonene SHA-planer har ikke fremdriftsplaner på dette nivå	Det er entreprenørens fremdriftsplan som viser at de forskjellige arbeidsoperasjoner ikke sammenfaller i tid slik at arbeidstakerne utsettes for farer, og det er <u>entreprenøren</u> som sikrer dette gjennom koordinering. Entreprenørens fremdriftsplaner er det sentrale verktøy i styring av prosjekter, herunder også SHA. (se nærmere om bruk på de neste siden)
c. en beskrivelse av de spesifikke tiltakene som er nødvendige for å redusere fare for liv og helse forbundet med (17 pkt.)	Får info om relevante spesifikke tiltak som innputt til egne risikovurderinger. Innarbeides i og følges opp gjennom virksomhetens IK, som er det verktøyet som brukes.
d. en rutine for behandling av endringer og oppdatering av planen	Arbeidsgivere følger byggherrens rutiner for oppdatering og endring av SHA-planen. Gir innspill til BH om risikoforhold forårsaket av BH og de prosjekterendes valg. Informerer BH om behov for endringer av planen, som kan ha betydning for SHA.

Planlegging

- Hovedfremdriftsplan etableres allerede på tilbudsstadiet - basert på tilbudsgrunnlaget og den ytre rammen for prosjektet.
- Planen oppdateres og ferdigstilles når kontrakt forhandles og skrives.
- **Planen brukes** i ulike (fremdrifts)møter i en gjentakende syklus, i tett dialog med de som skal utføre arbeidene, og det er her det bestemmes **når og hvor** de ulike arbeidsoperasjoner skal utføres, og det **tas hensyn til koordinering** så samtidighet og rekkefølge ikke utgjør en risiko.